

Høyringsvar frå Kinsarvik sokn / H&V prosti

Veivalg for fremtidig kirkeordning

1 Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar:

NEI

- Me meiner at det må opprettast eit nytt, robust fellesråd på lågast mogleg nivå, tilsvarande ein ny kommunestruktur. Dette fellesrådet skal utøva arbeidsgjevaransvar for dei tilsette i kyrkja innanfor sitt område, utanom prestane, og syte for profesjonell ivaretaking av gravferdsforvaltninga, kyrkjebygga og det som elles kjem inn under Kyrkjelova sin §14.
- Me meiner at ei ny kyrkjeordning må sikra soknet v/soknerådet reelt høve til påverknad på eiga strategisk utvikling, økonomisk forvaltning og påverknad i samband med tilsetjingar som skal ha sitt arbeid i soknet.
- Soknet som kyrkja si grunneining, og Grunnlovas forventning om ei landsdekkande folkekyrkje tilseier at Kyrkjelova må fastslå at soknet skal vere ei sjølvstendig juridisk eining.
- Me meiner at så lenge kyrkja sin økonomi i hovudsak kjem frå kommunale løyvingar, er samspelet mellom fellesrådet og kommunen heilt avgjerande.
- Det er viktig med nærleik, relasjon og god kommunikasjon mellom kyrkja (kyrkjeleg fellesråd) og kommunen. Dette er avgjerande i samband med finansiering av kyrkja (gjennom direkte tilskot og tenesteytingsavtalar), men også i mange samanhengar som ikkje vedkjem økonomi. Difor meiner me at kyrkja treng eit representativt og profesjonelt fellesråd som talar kyrkja si sak direkte til kommunepolitikarane.
- I høyringsvara til NOU 2013:1, Det livssynsopne samfunn, seier over 90% av dei som har svart at gravferdsforvaltninga også i framtida bør forvaltast av kyrkja. I vår framtidige organisering av folkekyrkja må me difor syte for at me har organ som kan ivareta denne forvaltninga på ein like god måte som i dag.

2 Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar:

JA

Dersom den offentlege finansieringa av kyrkja vert borte, eller vert vesentleg redusert, vil folkekyrkja endre karakter. Ei vidareføring av dagens finansiering over kommunale og statlege budsjett synest å vere best for å sikre ei brei folkekyrkje også i framtida.

3 Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for? Begrunn synspunktet.

Svar:

Dersom dagens finansiering heilt eller delvis forsvinn, meiner me ei ålmenn livssynsavgift (over skattesetelen) er best eigna for å ivareta Den norske kyrkja sin karakter som folkekyrkje.

4 Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar:

Dersom ein opprettar nye, sterke fellestråd parallelt med en ny kommunestruktur, vil ein kunne redusera dagens 430 fellestråd til langt færre.

Me vurderer det slik at det er tenleg å oppretthalda bispedømerådet som valt, demokratisk organ, og med arbeidsområda som i dag med mellom anna arbeidsgjevaransvar for prestane. Andre oppgåver er strategisk arbeid i bispedømet, fordeling av statlege ressursar, rådgjevande organ for biskopen, rekruttering til Kyrkjemøtet, saksførebuing og oppfylgning av saker frå Kyrkjemøtet, tilsetjing av prestar og tilsetjing av medarbeidarar som ikkje har soknet som arbeidsstad. Det bør likevel vurderast andre måtar å rekruttera til Kyrkjemøtet på, som i større grad enn i dag fangar opp heilskapen i den lokale kyrkjelege strukturen. (Jfr. Svar på spørsmål 20. I dag er det ingen direkte samanheng mellom lokalkyrkja og kyrkjemøtet, kun frå regionalt nivå til Kyrkjemøtet).

Rådgjevingsfunksjonar for gravplassar, kyrkjebygg, kyrkjekunst m.m. kan med fordel flyttast til nasjonalt nivå og styrkjast der. Til dømes nyttar bispedøma nasjonal rådgjevar i spørsmål om kyrkjegardar og RA har både uttale og avgjerande mynde i høve til listeførte og verna kyrkjer. Difor kan eit organ på landsnivå sitja med alle desse spørsmåla. Det er i dag særdeles tungvinte rutinar med uttale frå sokneråd – søknad frå fellestråd – påteikning eller tilleggsbrev frå sokneprest om han ønskjer det – prost – bispedømet – som igjen søker råd og same veg tilbake. Det er eit stort byråkrati for kvar enkelt sak. Dei sparte ressursane frå kvart bispedøme innanfor desse felte må nyttast til å styrkja fagkompetanse og rådgjevingsfunksjonar for kyrkjelydsarbeidet (trusopplæring, diakoni, misjon, gudstenesteliv, kyrkjemusikk mv) til beste for sokna.

5 Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Kyrkja ytrar seg primært gjennom det lokale kyrkjelydsarbeidet, med gudstenesteliv, diakoni, trusopplæring, kyrkjemusikk m.m., og ein må sjå soknet som den organisatoriske ramma rundt dette. Samstundes tilseier busetjingsmønster, geografi og avgrensa ressursar at soknet ofte må omfatte meir enn *ein* gudstenestestad. Med utgangspunkt i dei store skilnadane i landet må ein finne løysingar som både gjev rammer og fleksibilitet til lokale tilpassingar, slik at soknet ikkje må vere knytt eksklusivt til ein einskild gudstenestestad, eller t.d. til store områder som kommunegrenser. Soknet må ha minst ei kyrkje og ein gravplass, men ikkje vere større enn at ein kan ivareta lokalt engasjement. Storleiken på soknet kan ikkje avgjerast ut frå kriterier om eigen stab og dagleg leing for kvart sokn, det er kun i byar at slike kriteriar kan leggast til grunn.

Me meiner som kyrkerådet at soknet skal vere den grunnleggjande eininga, og at kyrkjeordninga på sikt bør fastsetja nokre kriterier for inndeling som ivaretek lokale skilnader i landet.

6 Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar:

JA

Refleksjonsprosessen viste at dei fleste råd i Norge er nøgd med dagens system med to organ. Det valde sokneråd får i denne ordninga konsentrera seg om Kyrkjelova §9 der nærleik og evne til lokal tilpassing er viktig. Andre oppgåver med krav om spesialkompetanse på ulike fagfelt (gravferdsforvaltning, kyrkjebyggforvaltning, personalavdeling, økonomiforvaltning m.m.) vert ivareteke av fellesrådet.

7 Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks. prostnivå eller bispedømmenivå)?

Svar:

På kommunenivå etter at kommunereforma er vedteken.

8 Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar:

Jfr svar på spørsmål 1. Soknerådet må sikrast reell påverknad på eiga verksemd både når det gjeld ansvar i den strategiske utviklinga i soknet, med høve til å påverka kven som vert tilsett der, og økonomisk handlingsrom.

Soknerådet har ansvar for planarbeidet, men ei samordning er nødvendig på fellesrådsnivå ut frå ressurstilgang, og dei fagtilsette i fellesrådet må ha ansvar i lag med sokneråda i utforminga av lokale planar. På denne måten får ein eit tettare samvirke mellom råda for å styrka det lokale kyrkjelydsarbeidet.

9 Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar:

Ja.

Styrings- og leiingsansvaret kan liggja til sokneråd og fellesråd med oppgavefordeling som i dag. Prestane vert leia av biskop / prost som i dag, samarbeider med fellesråd og sokneråd og har fast sete i råda som i dag.

Sjå elles svar på pkt 8.

10 Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar:

Verksemda kan organiserast som i dag. Dagleg leiar i fellesrådet har den daglege leiinga av dei lokalt tilsette. Prestane vert leia av prost på vegne av biskop og bispedømmeråd.

11 Hvilken rolle bør biskopen ha i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Kyrkja sitt oppdrag er stort og krevjande, medan ressursane er avgrensa. Kyrkja sitt særpreg treng også biskopen sitt tilsyn med prestane / forkynninga. Vi treng såleis ein biskop som er

- arbeidsgjevar for prestane.
- involvert i samband med tilsetjing av vigsla stillingar.
- ein som har tilsyn med kyrkjelydane og alle medarbeidarane i bispedømmet.
- ein tydeleg vegvisar og visjonsberar for alle tilsette, frivillige og rådsmedlemer.
- ein som kan teikne bilete av kva det vil sei å vere kyrkje i vår tid.
- ein som kan gje oss nytt frimod, ny stoltheit og ny energi i vårt kyrkjelege arbeid.

12 Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar:

Som arbeidsgjevar har biskopen ei sentral rolle i tilsetting av prestane, og kan ivareta delar av sitt tilsynsansvar der. Biskopen har også ei form for tilsyn når det gjeld andre instansar i bispedømmet som har eit arbeidsgjevaransvar, – i alle stillingskategoriar.

Det er biskopen sitt ansvar å sjå til at dei grunnleggande kyrkjelege tenestene vert ivaretekne. Heilt sentralt i denne samanheng er gudstenestene og anna forkynnande arbeid. I tillegg ser me det som sjølvsagt at biskopen framleis skal ha eit ansvar for å godkjenna lokale planar for diakoni, kyrkjemusikk, undervisning/trusopplæring og gudstenesteliv.

13 Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Lik ordninga i dag.

14 Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar:

Bispedømmerådet vert oppretthalde med same rolle som i dag.

15 Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar:

Jfr svar 14.

16 Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar:

NEI.

- Noverande ordning har hatt sine utfordringar, men desse kan løysast utan at ein går inn for ein felles arbeidsgjevar. Ei ordning med berre ein arbeidsgjevar kan løyse visse problem, men prosessen til no har vist at løysinga også opnar for nye og vel så store utfordringar, noko sterke frontar i saka vitnar om. Å arbeida for endringar innanfor eksisterande ordning vil verka meir samlande for kyrkja. På denne måten kan prestar / prostar / biskopar få gjennomslag for sine viktigaste argument. Samstundes kan fellesrådet vera arbeidsgjevar som før, noko som vil bidra til at kommunen framleis vil vera motivert til å finansiera den lokale kyrkja. Me trur det elles ville vera ein fare for at kommunane sitt engasjement i kyrkja ville verta vesentleg svekka, dersom arbeidsgjevaransvaret låg på bispedømenivå.
- Leiingsfunksjonen bør liggja på same nivå som der ein er tilsett, elles vil ein kunne oppleve ei svekking av arbeidsgjevar sin styringsrett (tilsetja, sei opp, leia, styra og kontrollera).

17 I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ).

Svar:

Arbeidsgjevarfunksjonen må liggja i det organet som tilset.

For prestar og prostar (og nokre andre tilsette) er arbeidsgjevar på bispedømenivå.

For lokalt kyrkjeleg tilsette er arbeidsgjevar på fellesrådsnivå.

18 I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar:

Kyrkja treng ei oversiktlig og samanhengande ordning.

19 Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestatjenesten og andre vigslede tjenester?

Svar:

Ved at biskop / prost har eit fagleg leiaransvar for prestatenesta og vegleiingsfunksjon for andre stillingar som omfattar forkynning og opplæring. Presteressursane er viktig i alt evangelisk og forkynnande arbeid, og må sikrast medverknad i arbeid med strategisk utvikling av kyrkjebyggjande arbeid.

20 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar:

Me må sjå til at Kyrkjemøtet er eit sjølvstendig organ som skal tena og arbeida for heilskapen i kyrkja og den lokale strukturen. Det er viktig at Kyrkjemøtet ikkje vert

bispedømeråda sin interesseorganisasjon. Dette vert sædeles viktig når Kyrkjemøtet skal fordela økonomiske ressursar.

Kyrkjemøtet må i større grad ta omsyn til kven som skal betala rekninga når det gjer vedtak som har økonomiske konsekvensar.

21 Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar:

Det bør utgreiast korleis ein kan «rekruttera» til Kyrkjemøtet på en slik måte at møtet i større grad representerer lokalkyrkja og ikkje berre har med representantane frå bispedømerådet. Slik valet til bispedøme går føre seg i dag, vert det for få representantar frå dei lokale sokne- og fellesråd. Samtidig må ein ta omsyn til ønskje i demokratireforma om direkte val til kyrkjemøtet.

22 Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder forholdet til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar

Dette har ikkje soknerådet synspunkt på.

23 Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar:

Dette har soknerådet ikke synspunkt på.

24 Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar:

Kyrkjerådet bør ha representantar frå alle bispedøme og som for liknande styreformer stå ansvarleg overfor Kyrkjemøtet. Samansetninga må som, på same måte som Kyrkjemøtet, spegla lokalkyrkja i større grad enn i dag. Me set spørsmål ved om kyrkjerådet er representativt for kyrkja si heilskap når samansetning er 4 prestar og ein lek tilsett. Denne skilnaden må utjammast.

25 Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemnd i så fall ha?

Svar:

Dersom lærenemnda vert nedlagt bør bispemøtet overta denne funksjonen.

26 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Lik ordninga i dag.

27 Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en fremtidig kirkeordning?

Svar:

Lik ordninga i dag

Sluttkommentar:

Me stiller oss undrande til at høyringsdokumentet har teke lite omsyn til dei svar som vart gjevne i refleksjonsprosessen i 2012. I denne prosessen var det berre 1-2% som ynskte felles arbeidsgjevaransvar på sentralt nivå, og det var ikkje fleirtal for bispedømerådsnivå. Likevel er dette synet fronta i dokumentet, og i Kyrkjerådet sine fleirtals-tilrådingar. Det er viktig å ha arbeidsgjevaransvaret som inneber å styra, leia og kontrollera nærast mogleg til der arbeidet skal utførast.

Likeleis står ein att med eit sterkt inntrykk av at Den norske kyrkja skal sentraliserast inn mot regionalt og nasjonalt nivå, ved å flytta oppgåver, ansvar og funksjonar frå soknet sine organ. Dette står i sterk kontrast til utsegnene om at lokalkyrkja skal styrkjast. Å styrkja lokalkyrkja er avgjerande for å behalda og fornya lokalt engasjement i kyrkja – utan dette engasjementet vil me ikkje ha ei landsdekkande folkekyrkja i framtida.